

ISONKYRÖN VANHAN KIRKON SUUNNITELLUT ULLAKONAUKOT JA ULLAKON KULKUSILLAT

Kertomus virkamatkasta 21.4.1995
Markus Hiekkänen

Osallistuin 21.4.1995 opettajana Seinäjoen ammattikorkeakoulun rakennuskonservaattorikurssin ekskursionelle Isoonkyröön esitellen Kyrönjoen asutusmaiseman kehitystä esihistorialliselta ajalta nykypäivään sekä Vanhaa kirkkoa. Kirkon perusteellisen esittelyn jälkeen oli ruokatunti kotiseutumuseon Kotiseututalossa, minkä jälkeen neuvottelin kirkolla eräistä ullakkoon liittyvistä rakennusasioista. - Kävimme myös Orisbergin kartanossa.

Kirkolla 2.5.1994 pidetyssä seurakunnan ja museoviraston edustajien välisessä neuvottelussa sovittiin, että runkokuoneen lautarakenteisiin päätyihin vuodelta 1820 voidaan tehdä ullakonaukot mahdollisen tulipalon vaatiman savusukelluksen takia. Samoin sovittiin kulkusilltojen ja tikkaiden rakentamisesta sekä niitä koskevien suunnitelmien tarkentamisesta myöhemmin. (Ks. Maija Kairamon, Pentti Pietarilan ja allekirjoittaneen 14.5.1994 päiv. matkakertomus, RHO arkisto). Keskustelin asiasta 10.11.1994 seurakunnan talouspäällikkö Rai-li Raunion kanssa sekä uudelleen hänen ja kirvesmies Martti Korpelan kanssa 8.12.1994, molemmilla kerroilla puhelimitse.

21.4.1995 pidettyyn neuvotteluun osallistuivat Raunio, Korpela ja seurakunnan talousjaoston puheenjohtaja Tapani Herttua. Ullakolla pidetyssä neuvottelussa hiottiin loppuun em. keskusteluissa tehdyt suunnitelmat toteutettaviksi seuraavalla tavalla.

Molempiin päätyihin, niiden keskiakselille ja välittömästi puretun päätymuurin päällä olevan parrun yläpuolelle avataan kolmen vuorilankun levyinen (n. 0,8 m) ja tilanteesta riippuen 1,7-1,8 m:n korkuinen suorapäätteinen aukko sahaamalla lankut poikki. Aukkojen ovi tehdään tummapintaisesta 12 mm:n filmivanerista, joka muodostaa jäykistävän rungon. Sen ulkopuolelle kiinnitetään sahaamalla irrotetut vuorilankut siten, ettei aukko paikka erotu maanpinnalta katsoen. Ovilevy kiinnitetään yksinkertaisin saranoin siten, että se avautuu sisäänpäin. Kahva on pelkkä kädensija. Länsipäädyn eteläosan vanha luukku jätetään paikoilleen, mutta naulataan kiinni.

Ullakolle rakennetaan yksinkertaiset kulkusillat ja tikkaat. Pääsilta tehdään runkokuoneen ed. main. länsiaukon ja itäaukon välille kuitenkin siten, että se

kiertää 1510-luvulla kivikirkon rakentamisen yhteydessä pystytetyn ja 1707 puretun ratsastajan alusrakenteet (pystypiirut) niiden pohjoispuolelta. Sillan lankut kiinnitetään holvin vaakakannatinparruihin ruuveilla naulojen lyömisestä syntyvät tärinän välttämiseksi.

Pääsillalle tasakerrasta johtavat tikkaat tehdään ullakon kuhunkin nurkkaan sekä lisäksi muurinsisäisten ullakonportaiden yläaukon kohdalta ratsastajan kiertävään sillanosaan. Tikkaita tulee runkokuoneeseen siis yhteensä viisi. Tasakerrasta tehdään tikkaat sekä saka-riston että asehuoneen laipion päälle, jonne tehdään tarpeen vaatiessa sillat ja asetellaan irrallisia lankuja. Asehuoneen ullakolla tulee varoa alkuperäisiä, tarkoituksensa menettäneitä kattotuoleja. Muutenkin työ tulee tehdä harkiten, kunnioittaen kirkon alkuperäisiä, lähes 500 vuoden ikäisiä puurakenteita.

Muutoin todettiin, että suunniteltu katontervaus tehtiin museoviraston 3.3.1994 myöntämän entistämistä- vustuksen ja seurakunnan varojen turvin. Sovitulla tavalla ensimmäinen tervaus oli toukokuussa ja peittoter- vaus syys-lokakuussa. Tervarännit ja -keruusaavit jä- tettiin varmuuden vuoksi talveksi paikalleen ja ne oli- vat siinä vielä nyt. Edelleen todettiin, että palohäly- tysjärjestelmä asennettiin elokuussa 1994 (ks. allekir- joittaneen laatima kaapeliojan kaivamisen valvontaker- tomus 20.2.1995, RHO arkisto).

Mainittakoon vielä, että kirkkorakennuksesta (pohja, leikkaukset, fasadit) ja pyynnöstäni sen ympäristöstä tehtiin syksyllä 1994 mittauspiirustukset, joiden kent- tätöiden kustannukset matka- ja päivärahojen sekä ma- joituksen osalta kustansi Isonkyrön seurakunta (ks. seurakunnan kirje 15.8.1994 museovirastolle) museovi- raston vastatessa palkoista ja puhtaaksi piirustuksen kustannuksista. Työn tekivät rakennushistorian osaston mittausryhmän jäsenet Arttu Laine, Tapio Hirvonen ja Aarre Valo. Alkuperäiset piirustukset säilytetään RHO:n arkistossa, kopiot on lähetetty seurakuntaan.

Helsingissä 24.4.1995

Markus Hiekkänen